

פרשת תרומה

נושא השבוע: בין אדם לאלוהים

נושא השבוע

פרשת **תרומה** פותחת בהנחיות שמוסר ה' למשה לגבי התרומות שצריכים בני ישראל להביא כדי שיוכלו לבנות משכן/מקדש לאל.

מהו אותו משכן? ולמה הוא **שימש**?

המשכן נועד בראש ובראשונה **לשכינת ה'** בקרב בני ישראל. זהו למעשה דימוי ל"בית" של אלוהים - יש בו שולחן ומנורה, ויש בו **מזבח** שם מכינים לאל את "מזונו". ה' נתגלה לעמו על הר סיני, אך משעזב את ההר היה צורך **בסמל** לנוכחותו בקרב עמו. המשכן ואחריו המקדש ענו על הצורך האנושי בקשר אישי עם אלוהים. שם היתה לעתים התגלות אלוהית, ושם יכולים היו להקריב לו קורבנות, להודות ולבקש מהאל **בקשות**.

הקשר האישי עם אלוהים התקיים כל עוד בית המקדש היה קיים באמצעות קורבנות. אולם כבר בזמן הבית השני תפסה **התפילה** מקום חשוב בשיח עם אלוהים.

מה בפרשה

- בפרשה זו ניתנת הוראה לקחת תרומה מבני ישראל ואחר כך מובא פירוט המשכן וכליו:
- **ארון הברית** – בתוכו לוחות הברית.
- **הכרובים** – חיות מכוונפות המונחות על הארון ונושאות את המרכבה האלוהית.
- **השולחן וכליו** – עליו לחם הפנים.
- **המנורה** – בעלת שבעה קנים.
- **יריעות המשכן** – המשכן הוא למעשה אוהל מיטלטל שקירותיו הם יריעות בד.
- **הפרוכת** – מעין וילון או מסך המבדיל בין הקודש ובין קודש הקדשים.
- **המזבח בחצר המשכן** - להקרבת הקורבנות.
- **חצר המשכן** – שטח מוקף מסביב למשכן.

פרשנות

בשונה מן הרושם המצטייר מן הפירוט המדוקדק של ההוראות לבניית המשכן, מסתבר שאין האל עתיד לשכון בתוכו, בתוך המקדש, אלא **"בתוכם"**. ונראה כאילו מדובר בטעות דקדוקית בפסוק. גם **המלב"ים** וגם **רש"ר הירש** מבינים, לכן, את ה"מקדש" **כמטאפורה**. לפי **המלב"ים** זהו ה"מקום" **בליבו** של כל אדם, מקום שהוא מכין לאל בתוכו. ואילו **הרש"ר הירש** מבין זאת כחלק מן הברית של עם ישראל עם אלוהיו. התקדשותו של עם ישראל תוביל לקיומה של הברית מצדו של האל להיות להם לאלוהים.

נקודה לדיון:

- מהו, לדעתכם, תפקידו של המשכן/מקדש - מקום פיסית או מקום פנימי, ללא פולחן? מה היתרונות והחסרונות של כל אחד?

מ

מדרש זה נוטה להגזמה מכוונת. הוא מתבסס על האמונה הקדומה שישנם שבעה רקיעים, ומקום "כיסאו" של האל - כלומר מקום מושבו - הוא מעל כולם.

ד

בתלמוד הבבלי מציינים את הדעה שהמרחק בין כל אחד מהרקיעים הוא מהלך חמש מאות שנה. כפי שהיום מסמלים מרחקים גדולים כאלה בשנות אור - כלומר מספר השנים שבהן לוקח לקרן אור לעשות מרחק כל-שהוא, כך השתמשו פעם במידה של שנות הליכת אדם.

ר

ציון מרחקים אלו והדגשתם (במדרש המקורי מצויינים מרחקים נוספים) מעביר למעשה שני מסרים עיקריים: האחד - הצגת פארו ועוצמתו של "ארמון" האלוהים.

ש

דמיינו לעצמכם ארמון ענק שצריך ללכת שלושת אלפים שנה מקצה אחד לשני!!! מתוך מסר זה נובע מסר נוסף - האל, בוחר (באופן מטאפורי כמובן) - לעזוב את כל העוצם הזה, כדי לשכון באוהל שעשו לו ישראל. מעשה כזה, יכול לנבוע אך ורק מתוך אהבה גדולה ועצומה.

חשוב להדגיש כי לפי היהדות לאלוהים אין באמת "כיסא" וגם לא צורה. הוא לא גר בשמים ולא בארץ כי אין לו נוכחות פיסית והוא אינו "תופס מקום" ("מלוא כל הארץ כבודו - הישות שלו ממלאת כל מקום ביקום), ולכן כל התיאור המופיע במדרש הוא דרך סיפורית בלבד לתאר את הקירבה בין אלוהים והעם.

נקודה לדיון:

ציירו או כיתבו כיצד אתם מדמיינים את הקשר בין העם לאל?

ה

השיר הנבחר "תפילה", כתוב בשני מישורים: בתי השיר מתארים בגוף שלישי ("הוא...") את כוחו של האל ואת התחומים בהם הוא מסייע לנו - בני אנוש, ואילו בפזמון ישנה פניה ישירה אל האל - בגוף שני ("אלוה, שמור...") להמשיך לשמור עלינו ולסייע לנו.

ש

אפשר לנסות ולשאול מה היא התחושה העוברת בנו מתוך שימוש בכל אחד מהגופים (גוף שלישי - ריחוק, חשש להתקרב אל מישהו, גוף שני - קירבה, אפשרות לדבר ישירות), ניתן אולי לסכם כי המעבר בין שני הגופים בקשר עם האל מתמצת את הדואליות הקיימת בקשר זה: מצד אחד אל גדול ובלתי נתפש בעין אנושית, מצד שני - אנשים רבים חשים "קשר אישי", ומאמינים כי האל אכן מעורב בחייהם. ניתן לשאול את התלמידים באיזה משני

ר

הגופים היו בוחרים לדבר אל האל ומדוע.